

Sallitut apuvälineet: kirjoitusvälineet ja funktiolaskin. Muun oman materiaalin tuominen ei sallittu. Kokeen viimeisellä sivulla on muistin tueksi kaavoja ja tarvittavia vakioita. Perustele vastauksissasi käyttämäsi kaavat ja ratkaisujen välivaiheet. Esittele vastauksessasi esiintyvät symbolit ja niiden merkitykset. Ratkaise jokainen tehtävä omalle sivulleen. Kaikissa tehtävissä vastauksista arvioidaan sekä esitystapa että sisällön oikeellisuus.

On tärkeää että ainakin yrität jokaista tehtävää. Onneal!

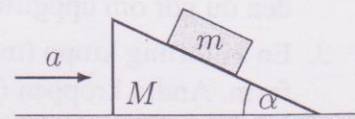
1. (a) Määrittele seuraavien termien/käsitteiden merkitys enintään noin 30 sanalla / termi. Pelkkä kaava ei ole riittävä vastaus. Merkittävästi ylipitkä vastaus vähentää pisteitä.
A. Tasainen ympyräliike B. Coriolis-kiihtyvyys C. Inertiaalikoordinaatisto

Vastaa seuraavaan kysymykseen maksimissaan noin. 200 sanalla. Merkittävästi ylipitkä tai heikosti jäsenneily vastaus vähentää pisteitä. Voit käyttää vastauksesi tukena piirrosta, mutta pelkkä piirros ei ole riittävä vastaus.

- (b) Oletetaan, että heität pallon ilmaan alkunopeudella v_0 . Vertaa pallon vauhtia alkunopeuteen pallon palatessa alkupisteeseen, kun a) ilmanvastuksella ei ole merkitystä ja b) ilmanvastus vaikuttaa pallon kulkuun. Perustele väitteesi.
2. Kiväärin luodin nopeus on 1.0 km/s sen lähtiessä kiväärin piipusta. Piipun pituus olkoon 100 cm.
- (a) Mikä on luodin kiihtyvyys sen kulkiessa piipussa?
(b) Kuinka monta millisekuntia luoti on piipussa laukaisun jälkeen?

Käytä molemmissa kohdissa keskimääräisiä suureita. Kirjoita vastaukseesi keskeisimmät tekemäsi oletukset tehtävästä.

3. Kiilamainen kappale (massa M) on kitkattomalla alustalla. Sen päälle asetetaan toinen kappale (massa m) kuvan mukaisesti. Kappaleiden välillä ei ole kitkaa. Määritä kiilaan M kohdistuva vaakasuora kiihtyvyys a , joka tarvitaan jotta kappaleella m ei olisi pystysuoraa kiihtyvyyttä (eli että se pysyisi paikallaan suhteessa kiilaan).

Tehtävä 3.

Kaavoja - Formulas - Formler

$r' = r + v_{AB}t$	$a_N = \frac{v^2}{R}$	$a = \frac{dv}{dt}$
$a_{ave} = \frac{\Delta v}{\Delta t} = \frac{v_2 - v_1}{t_2 - t_1}$	$v = r\omega$	$v_{ave} = \frac{x_2 - x_1}{t_2 - t_1} = \frac{\Delta x}{\Delta t}$
$a = \sqrt{a_T^2 + a_N^2}$	$F_{net} = ma_{rad} = m\frac{v^2}{R}$	$v(t) = v_0 + a_{ave}t$
$\alpha = \frac{d\omega}{dt}$	$f_k = \mu_k N$	$v = \frac{dx}{dt}$
$\omega_{ave} = \frac{\Delta\theta}{\Delta t}$	$a = \frac{d^2r}{dt^2}$	$w = mg$
$\omega = 2\pi f$	$f = -kv$	$a_T = \frac{dv}{dt}$
$a_T = r\alpha$	$\omega = \frac{d\theta}{dt}$	$2a_0(x - x_0) = v^2 - v_0^2$
$f = -Dv^2 e_T$	$v' = v + v_{AB}$	$r = x\hat{i} + y\hat{j} + z\hat{k}$
$f_r = \mu_r N$	$f_s \leq \mu_s N$	$p = mv$
$s = r\theta$	$v = \frac{dr}{dt}$	$a' = a$
$a = \frac{dv}{dt}$	$\alpha_{ave} = \frac{\Delta\omega}{\Delta t}$	

Properties of Materials

Substance	ρ (kg/m ³)	c (J/kg K)
Air at STP*	1.28	
Ethyl alcohol	790	2400
Gasoline	680	
Glycerin	1260	
Mercury	13,600	140
Oil (typical)	900	
Seawater	1030	
Water	1000	4190
Aluminum	2700	900
Copper	8920	385
Gold	19,300	129
Ice	920	2090
Iron	7870	449
Lead	11,300	128
Silicon	2330	703

*Standard temperature (0°C) and pressure (1 atm)

Molar Specific Heats of Gases

Gas	C_p (J/mol K)	C_v (J/mol K)
Monatomic Gases		
He	20.8	12.5
Ne	20.8	12.5
Ar	20.8	12.5
Diatomic Gases		
H ₂	28.7	20.4
N ₂	29.1	20.8
O ₂	29.2	20.9

Indices of Refraction

Material	Index of refraction
Vacuum	1 exactly
Air	1.0003
Water	1.33
Glass	1.50
Diamond	2.42

Resistivity and Conductivity of Conductors

Metals	Resistivity (Ω m)	Conductivity ($\Omega^{-1}\text{m}^{-1}$)
Aluminum	2.8×10^{-8}	3.5×10^7
Copper	1.7×10^{-8}	6.0×10^7
Gold	2.4×10^{-8}	4.1×10^7
Iron	9.7×10^{-8}	1.0×10^7
Silver	1.6×10^{-8}	6.2×10^7
Tungsten	5.6×10^{-8}	1.8×10^7
Nichrome	1.5×10^{-6}	6.7×10^5
Carbon	3.5×10^{-5}	2.9×10^4

Mathematical Approximations

Binominal Approximation: $(1+x)^n \approx 1+nx$ if $x \ll 1$

Small-Angle Approximation: $\sin \theta \approx \tan \theta \approx \theta$ and $\cos \theta \approx 1$ if $\theta \ll 1$ radian

Useful Data

M_e	Mass of the earth	5.98×10^{24} kg
R_e	Radius of the earth	6.37×10^6 m
g	Free-fall acceleration on earth	9.80 m/s ²
G	Gravitational constant	6.67×10^{-11} N m ² /kg ²
k_B	Boltzmann's constant	1.38×10^{-23} J/K
R	Gas constant	8.31 J/mol K
N_A	Avogadro's number	6.02×10^{23} particles/mol
T_0	Absolute zero	-273°C
σ	Stefan-Boltzmann constant	5.67×10^{-8} W/m ² K ⁴
p_{atm}	Standard atmosphere	101,300 Pa
v_{sound}	Speed of sound in air at 20°C	343 m/s
m_p	Mass of the proton (and the neutron)	1.67×10^{-27} kg
m_e	Mass of the electron	9.11×10^{-31} kg
K	Coulomb's law constant ($1/4\pi\epsilon_0$)	8.99×10^9 N m ² /C ²
ϵ_0	Permittivity constant	8.85×10^{-12} C ² /N m ²
μ_0	Permeability constant	1.26×10^{-6} T m/A
e	Fundamental unit of charge	1.60×10^{-19} C
c	Speed of light in vacuum	3.00×10^8 m/s
h	Planck's constant	6.63×10^{-34} J s
$\hbar$	Planck's constant	1.05×10^{-34} J s
a_B	Bohr radius	5.29×10^{-11} m
		4.14×10^{-15} eV s
		6.58×10^{-16} eV s